

Paula Hirvonen o.s. Koskinen

VASKELA-RAAJUN KANSAKOULUN SYNTYVAIHEISTA

Waski-suku ja Metsäpirtin Vaskela -kirjassa on Paula Hirvosen kirjoitus "Vaskelan opinahjot". Kansakoulun monivaiheinen syntyhistoria ansaitsee oman, aiempaa yksityiskohtaisemman tarinansa. Kertomus on samalla mainio osoitus Käkisalmen Sanomien tavasta uutisoida oman peittoalueensa kuntien kokousasioita. MV

Metsäpirtin kirkonkylään rakennettu kansakoulu aloitti toimintansa syksyllä 1884. Oli yksiopettajainen kevääseen 1898 saakka. Tuolloin oppilasmäärä oli jo niin suuri, että koulu muutettiin syksyllä kaksioptettajaiseksi. Kolmeopettajainen siitä tuli vuonna 1915.

Tuossa kirkonkylän koulussa kävivät myös Vaskelan lapset kiertokoulun jälkeisen yläkoulunsa 38 vuoden ajan. Vaskelaisilla oli koulumatka yhteen suuntaan 56 kilometriä, raajuisilla vielä enemmän. Kun lisäksi kirkonkylän koulun tilanahtaus paheni vuosi vuodelta, Metsäpirtin kunta perusti vuonna 1922 pitäjään viidennen koulupiirin, Vaskela-Raajun.

Uuden koulupiirin opetustyö käynnistyi syksyllä 1922 vuokratiloissa Juho Lampun talossa Raajussa. Niissä toimi yläkoulu eli luokat IIIVI.

Kiertoloulu antoi alkuopetuksen vuoteen 1925 saakka. Sen korvasi alakoulu eli luokat III. Ne toimivat Vaskelassa Koskivaaran talon yläkerrassa nin sanottuna kiertävänä alakouluna. Tämä tarkoitti ja merkitsi sitä, että opettaja Siiri Huttunen opetti 18 viikkoa Vaskelassa ja toiset 18 viikkoa Joentaan koulussa. Lukuvuosi oli 36 viikkoa.

Kiista uuden koulutalon paikasta

Yläkoulun oli määrä toimia Raajussa vain 1. päivään elokuuta 1923. Tilapäiseksi tarkoitettu vaihe venähti peräti kuudeksi vuodeksi. Uuden koulutalon paikasta syntyi kiistaa ja sen rakentaminen lykkääntyi. Koulutalo haluttiin lähemmäksi Vaskelaa, jolloin naapurikylien Raaju, Paloniemi, Lapanainen lapsilla olisivat suunnilleen samanmittaiset koulumatkat. Tähän raajulaiset eivät suostuneet.

Vasta heinäkuun viimeisenä päivänä 1926 oli Metsäpirtin kunnanvaltuuston kokouksessa esillä "tonttimaan osto Vaskelan ja Raajun 'kansakouluja' varten". "Rakennussuunnitelman laatiminen jätettiin seuraavaan kokoukseen tarkemman selvityksen saamiseksi asiasta."

Koulun tonttimaa ostettiin Vasili Sidorovilta, "Anttila Vasulta", Vaskelan kylästä. Se oli 4 hehtaarin suuruinen ala vanhaa vesijättömaata MetsäpirttiRautu -maantien varressa Tuusnaojan äärellä kylän läntisellä, raajunpuoleisella laidalla.

Marraskuun 30. päivänä 1926 kunnanvaltuuston kokouksessa "Hyväksyttiin Raajun-Vaskelan kansakouluille näiden kansakoulujen johtokuntien tekemät tonttiosotot".

Maaherran välipäätös

Joulukuussa 1926 kunnanvaltuuston kokouksessa "Luettiin maaherran välipäätös, joka koski Raajun kyläläisten valitusta rakennettavan kansakoulun paikan suhteen. Vastausta antamaan valtuutettiin J. Eeva ja H. Koskinen."

"Vaskelan ja Raajun kylän kansakoulun rakennuslautakuntaan valittiin täysillä valtuuksilla vakinaisiksi H. Koskinen, A. Paksu ja Tahvo Lemmetti. Kokoontutsuja H. Koskinen."

"Raajun-Vaskelan koulun rakentamiseen vuoden 1926 talousarviosta varattiin 150 000: markkaa."

Toukokuun 28. pv. 1927 kunnanvaltuuston kokouksessa "luettiin Juho Lampun ym. valituksen päätös Vaskelan ja Raajun kansakoulun paikasta, johon päätökseen tyydyttiin".

Urakkakilpailut, valtionlainaa ...

Syyskuun 9. pv. 1927 Metsäpirtin kunta tarjosi huutokaupalla Vaskela-Raajun kylien kansakoulun rakennustyön. Tarjouksia tuli kolmet. Ne olivat liian korkeita. Pyydettiin tekemään uudet kirjalliset tarjoukset 4.10.1927 mennessä.

Toisella kerralla urakoitsija Tyynelä Pyhäjärveltä teki alimman tarjouksen ollen se 340 000:. Ylin tarjous oli 385 000:. Sen teki "Herra Kelo Sakkolasta".

Joulukuun 10. pv. 1927 kunnanvaltuusto päätti ottaa Vaskelan ja Raajun koulurakennukselle valtionlainaa.

Koulun rakennustyöt alkoivat vuoden 1928 alussa. Kokouspöytäkirjoista ei käy ilmi, mistä ja keitä rakennusmiehet olivat.

Maaliskuun 28. pv. 1928 myönnettiin Vasili Sidoroville oikeus koota heinät ensi kesänä Vaskelan ja Raajun kansakoulun tontilta ilman korvausta.

Metsäpirtin veroäyri vuonna 1928 oli 6,25 mk.

Lisäkorvaus urakoitsijalle

Lokakuun 28 pv:ltä 1928 löytyy pöytäkirjamaininta urakoitsijan lisäkorvausanomuksesta. Huonon kesän ja korkeiden työpalkkojen vuoksi rakennuskustannukset kohosivat yli urakkasumman. Lisäkorvausta myönnettiin, mutta ei vaadittua määrää. Korvaussumma määriteltiin siten, että hyväksytyn urakkasumman ja lisäkorvauksen yhteismäärä jäi 5 000: markkaa pienemmäksi kuin toiseksi alin urakkatarjous oli ollut.

Samassa kokouksessa päätettiin perustaa Vaskela-Raajun alakoulun opettajan virka.

Uuteen kouluun syksyllä 1928

Syksyllä 1928 oli maantien varteen kohonnut kaksikerroksinen komea koulutalo.

Yläkoulu toimi jo syyslukukaudella 1928 opettajinaan Olga Luohimo ja Martti Pajarinen. Kouluun tulivat myös jatkokoululuokat. Keväällä 1928 päästötodistuksensa saaneiden lisäksi sai jatko-opetukseen tulla myös aiemmin koulunsa päättäneitä.

"Kiinteä" alakoulu aloitti uusissa tiloissa vuoden 1929 alussa. Ensimmäisenä opettajana toimi "omakyllöinen" Lydia Koskivaara. Oppilaina hänellä oli 41 "mulitsua".

Rakennustilit

Tammikuun 10 pv. 1929 "luettiin Vaskela-Raajun kansakoulun rakennustilit v:lta 1927/1929, jotka sellaisenaan hyväksyttiin. Koulurakennus on jo aiemmin vastaanotettu ja vihitty tarkoitukseensa."

Tiedot vastaanottamisesta ja vihkimisestä eivät pitäne paikkaansa. Kyseessä ovat todennäköisesti olleet koulun avajaiset, sillä vasta huhtikuun 18 pv. 1929 valtuutettiin Heikki Koskinen ja Arvi Ukkonen

tarkastamaan ja vastaanottamaan Vaskela-Raajun kansakoulu kunnan puolesta.

Joulukuun 19 pv. 1929 "käsiteltiin uuden harmoonin ostamista Vaskela-Raajun koululle. Valtuusto päätti jättää oston tuonnemmaksi". Tähän päättyivät Käkisalmen Sanomien julkaisemat Metsäpirtin kunnanvaltuuston pöytäkirjatiedot Vaskela-Raajun kansakoulusta.